

-vervolg van blad 187511

Dit vraagstuk is nooit voor de leden van den Raad opgelost kunnen worden en dientengevolge heeft der plaatselijken schoolcommissie zeker de moed ontbroken, daar hun tijd en moeite aan te wijden. Bij den aanvang van de beoordeeling hoofdstuk III geeft de steller der memorie van bezwaren zijne verontwaardiging lucht, door te schrijven: reeds brandt de vraag op mijne lippen: "waartoe dient de plaatselijke schoolcommissie, indien zij zoo haar taak opvat?"

Die gemoedsaandoening zou bij den steller der memorie eigenaardig zijn getemperd, indien hij eens had nagegaan, hoe tot hiertoe het hoofd van het dagelijksch bestuur eigenaardig den gang van het onderwijs regelde, waardoor de invloed en lust der commissie werden verflauwd en gefnuikt. Maar, ik gevoel het, om bij elk bezwaar op dit hoofdstuk stil te staan, zou te veel van het geduld van den Raad gevergd zijn. Maar het hoofdbezwaar schijnt het rapport te wezen op de schoollocalen. Ik zal de overdrevene berekening van plaatsgebrek voor rekening van den steller laten, maar duidelijk is het, dat men van de plaatselijke schoolcommissie een rapport in een anderen geest had verlangd.

Maar de commissie heeft, nadat dit punt door den heer Punter was ter sprake gebracht, gerapporteerd naar hare overtuiging en zonder mijn persoonlijken invloed en daarom draag ik elke bespottelijke zinspeling met gelatenheid.

En hoewel de commissie, gelijk de memorie zegt, niet met de beurs der gemeente behoeft te rekenen, nogthans geloof ik dat het eigenaardig op hare weg ligt, onnoodige uitgaven niet aan te bevelen. Wat de aantijging betreft: dat de schoolcommissie in strijd met het Raadsbesluit geen toelatings-examen heeft afgenomen van de leerlingen die van het herhalingsonderwijs gebruik wenschten te maken, maar den hoofdonderwijzer geheel naar goeddunken heeft laten begaan, - wat die aantijging betreft, verklaar ik wat de scholen te Hoogersmilde en Hijkersmilde aangaat voor *onwaar*. Over de beide andere scholen kan ik niet oordeelen, daar ik op die dagen buiten de gemeente *moest* zijn.

Maar vergun mij de vraag: neem aan, dat er iets te wenschen heeft overgeschoten, met welk regt kan de Raad de commissie die taak opleggen? De wet op het lager onderwijs en de pl. verordening zwijgen daarop, en indien het eene geheele onverpligte handeling der commissie heeft geweest, mag men haar dan daarover zoo hard vallen?

Alle leden van den Raad is het bewust, dat alle beginselen moeilijk zijn en dat dit ook van toepassing is, om wijzingen te brengen op het gebied van het onderwijs alhier.

Men heeft te kampen *tegen* den ouden sleur, *tegen* in den regel te weinig besef van de ouders voor de noodzakelijkheid van de uitbreiding van het onderwijs, en in hoeverre kan men rekenen op de medewerking van het onderwijzers-personeel? Vermoedt niet, dat ik voor den bestaanden toestand van het onderwijs alhier als pleitbezorger optrede - integendeel - maar ik meen dat men ook in dezen met omzigtigheid en beradenheid moet te werk gaan en de spreuk niet uit het oog mag verliezen: haast u langzaam! daar men met de bestaande toestanden moet rekenen.

Nog een enkel woord over het aangevallen verslag van het jaar 1874. Vergelijk het met de andere verslagen van de jaren 1858-1868-1873 en het zal u blijken, dat het geen noemenswaardig verschil met zijne voorgangers heeft. Nogthans wil ik daarmede niet te kennen geven, dat het niet wenschelijk, ja noodzakelijk is, dat het verslag in het vervolg met meer naauwkeurigheid worde bewerkt, en had de memorie in een naderen geest gesteld geweest, ik ben zeker, dat de commissie die wenken zich had ten nutte gemaakt.

In hoeverre de steller der memorie, zonder het gevoelen van het dagelijksch bestuur of den Raad te hebben ingewonnen, *geroepen* of *gewettigd* is de handelingen der pl. schoolcommissie (zonder haar voorkennis) tentoon te stellen voor het publiek, laat ik aan het oordeel van den Raad over, maar in elk geval moest het schadelijk terug werken op haar zedelijken invloed en dientengevolge *niet* tot voordeel, maar tot nadeel van het onderwijs uitloopen.

Ik dank den Raad voor de welwillendheid in dezen aan mij bewezen en ik hoop dat uwe verdere bemoeijingen leiden mogen tot den bloei van het onderwijs in deze gemeente.

Smilde, 27 April 1875.

M.A. HOOGERBRUGGE,
Lid der pl. schoolcommissie.